

OKVIRNA KONVENCIJA ZA ZAŠTITU NACIONALNIH MANJINA

Države članice Vijeća Europe i druge države potpisnice ove okvirne konvencije;

Smatrajući da je cilj Vijeća Europe ostvariti veće jedinstvo među članicama radi očuvanja i ostvarivanja ideala i načela koji predstavljaju zajedničko naslijeđe;

Smatrajući da je jedan od načina kojim se ovom cilju može spemiti očuvanje i dalje ostvarivanje ljudskih prava i osnovnih sloboda;

U želji da provedu Deklaraciju šefova država i vlada država članica Vijeća Europe usvojenu u Beču 9. ožujka 1993;

Odlučne da u okviru svojih teritorija zaštite opstanak nacionalnih manjina;

Smatrajući da su burni prevrati u europskoj povijesti pokazali da je zaštita nacionalnih manjina od ključnog značaja za stabilnost, demokratsku sigurnost i mir na ovom kontinentu;

Smatrajući da pluralističko i istinsko demokratsko društvo treba ne samo da poštuje etnički, kulturni, jezični i vjerski identitet svakog pripadnika nacionalne manjine već i da stvara prikladne uvjete koji mu omogućuju da izraze, očuvaju i razviju taj identitet;

Smatrajući da je stvaranje klime tolerancije i dijaloga nužne da bi se omogućilo da kulturna raznolikost bude izvor i čimbenik, ne podjele, već obogaćenja za svako društvo;

Smatrajući da ostvarenje tolerantne i prosperitetne Europe ne ovisi samo o suradnji među državama, već zahtijeva prekograničnu suradnju među lokalnim i regionalnim organima bez štete po ustav i teritorijalni integritet svake države;

Imajući u vidu Konvenciju o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i pratećih protokola;

Imajući u vidu opredjeljenja u pogledu zaštite nacionalnih manjina u konvencijama i deklaracijama Ujedinjenih naroda i dokumentima Konferencije o europskoj sigurnosti i suradnji, posebno u Dokumentu iz Kopenhagena od 29. lipnja 1990;

Odlučne da utvrde načela koja treba poštovati i obveze koje iz njih proističu s ciljem osiguranja u državama članicama i drugim državama koje mogu postati članice ovog instrumenta, efikasne zaštite nacionalnih manjina i prava i sloboda pripadnika tih manjina, u okviru vladavine prava, poštujući teritorijalni integritet i nacionalni suverenitet država;

Riješene da načela navedena u ovoj konvenciji provedu putem nacionalnog zakonodavstva i prikladnih politika vlada;

Sporazumjele su se o sljedećem:

Dio I.

Članak 1.

Zaštita nacionalnih manjina i prava i sloboda pripadnika tih manjina sastavni je dio međunarodne zaštite ljudskih prava i kao takva spada u oblast međunarodne suradnje.

Članak 2.

Odredbe ove okvirne konvencije primjenjuju se u dobroj vjeri, u duhu razumijevanja i tolerancije i sukladno sa načelima dobrosusjedstva, prijateljskih

odnosa i suradnje među državama.

Članak 3.

1 Svaki pripadnik nacionalne manjine ima pravo da slobodno bira da se prema njemu ophode ili ne ophode kao takvom i neće doći u nepovoljan položaj zbog takvog opredjeljenja ili vršenja prava vezanih za to opredjeljenje.

2 Pripadnici nacionalnih manjina mogu da vrše ona prava i uživaju slobode koje proizilaze iz načela sadržanih u ovoj okvirnoj konvenciji, pojedinačno ili u zajednici sa drugima.

Dio II.

Članak 4.

1 Članice se obvezuju da zajamče pripadnicima nacionalnih manjina ravnopravnost pred zakonom i jednaku zakonsku zaštitu. U tom smislu zabranjena je bilo kakva diskriminacija na osnovi pripadnosti nacionalnoj manjini.

2 Članice se obvezuju da usvoje, gdje je to potrebno, prikladne mjere za unapređenje, u svim oblastima gospodarskog, socijalnog, političkog i kulturnog života, pune efektivne ravnopravnosti između pripadnika nacionalne manjine i onih koji pripadaju većini. U tom pogledu će se voditi računa o posebnim uvjetima pripadnika nacionalnih manjina.

Mjere usvojene shodno stavku 2. ne smatraju se aktom diskriminacije.

Članak 5.

1 Članice se obvezuju da unaprjeđuju uvjete potrebne za održavanje i razvijanje kulture pripadnika nacionalnih manjina i očuvanje nužnih elemenata njihovog identiteta; naime vjere, jezika, tradicije i kulturnog naslijeđa.

2 Bez štete po mjere poduzete u okviru svoje opće politike integracije, članice će se uzdržati od politika ili praksi usmjerenih ka asimilaciji pripadnika nacionalnih manjina protivno njihovoj volji i štiteći ih od svake akcije usmjerene ka takvoj asimilaciji.

Članak 6.

1 Članice će podsticati duh tolerancije i međukulturnog dijaloga i poduzimat će efikasne mjere za unapređenje uzajamnog poštovanja i razumijevanja i suradnje među svim ljudima koji žive na njihovoj teritoriji, bez obzira na njihov etnički, kulturni, jezički ili vjerski identitet, posebno u oblasti obrazovanja, kulture i medija.

2 Članice se obvezuju da poduzmu prikladne mjere zaštite lica izloženih prijetnjama ili diskriminaciji, neprijateljstvima ili nasilju zbog svog etničkog, kulturnog, jezičkog ili vjerskog identiteta.

Članak 7.

Članice će obezbijediti poštovanje prava svakog pripadnika nacionalne manjine za slobodu mirnog okupljanja, slobodu udruživanja, slobodu izražavanja i slobodu misli, savjesti i vjeroispovijesti.

Članak 8.

Članice se obvezuju da priznaju svakom pripadniku nacionalne manjine pravo da slobodno izražava svoju vjeru ili vjerska uvjerenja i da osniva vjerske institucije, organizacije i udruge.

Članak 9.

1 Članice se obvezuju da priznaju da pravo svakog pripadnika nacionalne manjine na slobodu izražavanja obuhvata slobodu uvjerenja i primanja i davanja informacija i ideja, na jeziku manjine, bez ometanja od strane vlasti i bez obzira na granice. Članice će osigurati, u okviru svojih pravnih sustava, da pripadnici nacionalnih manjina imaju pristup sredstvima javnog informiranja bez diskriminacije.

1 Stavak 1. ne sprječava članice da zatraže odobrenje, bez diskriminacije i na osnovi objektivnih kriterija za emitovanje radio i TV emisija ili otvaranje kinematografskih poduzeća.

2 Članice neće ometati uspostavljanje i korištenje štampanih sredstava javnog informiranja od strane pripadnika nacionalnih manjina. U zakonskim okvirima za radio i televizijske emisije, obezbijedit će koliko god je to moguće, a uzimajući u obzir odredbe stavka 1, da pripadnici nacionalnih manjina imaju mogućnost uspostavljanja i korištenja vlastitih sredstava javnog informiranja.

3 U okviru svojih pravnih sustava, članice će usvojiti adekvatne mjere da se pripadnicima nacionalnih manjina olakša pristup sredstvima javnog informiranja i s ciljem poticanja tolerancije i omogućavanja kulturnog pluralizma.

Članak 10.

1 Članice se obvezuju da priznaju pravo svakog pripadnika nacionalne manjine na korištenje, slobodno i bez ometanja, svog jezika, privatno i javno, usmeno i pismeno.

2 U oblastima koje su tradicijski ili u znatnom broju naseljene pripadnicima nacionalnih manjina, ukoliko ti pripadnici to zatraže, i kada taj zahtjev odgovara stvarnoj potrebi, članice će nastojati da osiguraju koliko je to moguće, uvjete koji bi omogućili da se jezik manjine koristi u odnosima između tih pripadnika i organa uprave.

3 Članice se obvezuju da zajamče pravo svakom pripadniku nacionalne manjine da bude odmah obaviješten, na jeziku koji razumije, o razlozima hapšenja i o prirodi i razlozima optužbe protiv njega i da se brani na tom jeziku, ako je potrebno, uz besplatnu pomoć tumača.

Članak 11.

1 Članice se obvezuju da priznaju pravo svakog pripadnika nacionalne manjine da koristi svoje prezime i ime (patronime) na jeziku manjine i pravo na njihovo zvanično priznavanje po modalitetima utvrđenim u njihovom pravnom sustavu.

2 Članice se obvezuju da priznaju pravo svakog pripadnika nacionalne manjine da na mjestima vidljivim za javnost izloži oznake, natpise i druge informacije privatnog karaktera pisane na njegovom maternjem jeziku.

3 U oblastima tradicijski naseljenim znatnim brojem ljudi koji pripadaju nacionalnoj manjini, članice će nastojati, u okviru svojih pravnih sustava, uključujući, gdje je to pogodno, ugovore sa drugim državama, a uzimajući u obzir svoje posebne uvjete, da tradicionalni lokalni nazivi, imena ulica i drugih topografskih oznaka namijenjenih javnosti budu ispisani i istaknuti na lokalnom jeziku kada postoji dostatan zahtjev za takvim oznakama.

Članak 12.

1 Članice će, gdje je pogodno, poduzeti mjere u oblasti obrazovanja i

istraživanja s ciljem saznanja o kulturi, historiji, jeziku i vjeri svojih nacionalnih manjina i većine.

2 S tim u svezi članice će, između ostalog, osigurati prikladne mogućnosti za osposobljavanje nastavnika i pristup udžbenicima i olakšati dodir između učenika i nastavnika raznih zajednica.

3 Članice se obvezuju da unaprjeđuju jednake mogućnosti pristupa obrazovanju na svim stupnjevima za pripadnike nacionalnih manjina.

Članak 13.

1 U okviru sustava obrazovanja, članice će priznati pravo pripadnika nacionalnih manjina na osnivanje i vođenje vlastitih privatnih institucija za obrazovanje i obučavanje.

2 Vršenje tog prava ne povlači nikakvu financijsku obvezu za članice.

Članak 14.

1 Članice se obvezuju da priznaju pravo svakog pripadnika nacionalne manjine da uči svoj jezik manjine.

2 U oblastima koje su tradicijski ili u znatnom broju naseljene pripadnicima nacionalnih manjina, ako ima dostatno zahtjeva, članice će nastojati da osiguraju, koliko god je to moguće i u okviru svojih obrazovnih sustava, da pripadnici tih manjina, imaju prikladne mogućnosti da imaju nastavu na maternjem jeziku ili dodatnu nastavu na tom jeziku.

3 Stavak 2. ovog člana primijenit će se bez štete po izučavanje zvaničnog jezika ili nastave na tom jeziku.

Članak 15.

Članice će stvoriti nužne uvjete za efikasno učešće pripadnika nacionalnih manjina u kulturnom, društvenom i gospodarskom životu i javnim poslovima, naročito onim koji se njih tiču.

Članak 16.

Članice će se uzdržati od mjera koje mijenjaju odnos stanovništva u oblastima naseljenim pripadnicima nacionalnih manjina, a imaju za cilj ograničavanje prava i sloboda koje proizilaze iz načela sadržanih u ovoj okvirnoj konvenciji.

Članak 17.

1 Članice se obvezuju da ne ometaju pravo pripadnika nacionalnih manjina da osnivaju i održavaju slobodne i miroljubive dodire preko granice sa licima koja zakonito borave u drugim državama, posebno onim s kojima imaju zajednički etnički, kulturni, jezički ili vjerski identitet ili zajedničko kulturno naslijeđe.

2 Članice se obvezuju da ne krše pravo pripadnika nacionalnih manjina da učestvuju u radu nevladinih udruga, kako na nacionalnom tako i na međunarodnom planu.

Članak 18.

1 Članice ugovornice će nastojati da zaključe, gdje je potrebno, bilateralne i multilateralne sporazume s drugim državama, posebno susjednim, radi osiguravanja zaštite pripadnika nacionalnih manjina koje su u pitanju.

2 Gdje je to potrebno, članice će poduzeti mjere za podsticaj prekogranične suradnje.

Članak 19.

Članice se obvezuju da poštuju i da provode načela sadržana u ovoj okvirnoj konvenciji i da gdje je potrebno, unesu samo ona ograničenja, restrikcije ili ukidanja utvrđena međunarodnim pravnim instrumentima, posebno Konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, u mjeri u kojoj su od značaja za prava i slobode koji proizlaze iz spomenutih načela.

Dio III.

Članak 20.

U vršenju prava i sloboda koja proizilaze iz načela sadržanih u ovoj okvirnoj konvenciji, svaki pripadnik nacionalne manjine poštovat će nacionalno zakonodavstvo i prava drugih, posebno pripadnika većine ili drugih nacionalnih manjina.

Članak 21.

Ništa iz ove okvirne konvencije neće se tumačiti tako da može značiti pravo na poduzimanje djelatnosti ili vršenja djela suprotnih osnovnim načelima međunarodnog prava, a posebno suverenoj jednakosti, teritorijalnom integritetu i političkoj neovisnosti država.

Članak 22.

Ništa u ovoj okvirnoj konvenciji neće se tumačiti kao ograničavanje ili ukidanje bilo kojeg ljudskog prava ili osnovnih sloboda koje mogu biti osigurane zakonima bilo koje strane članice ili nekim drugim sporazumom koji je potpisala.

Članak 23.

Prava i slobode koje proizilaze iz načela sadržanih u ovoj okvirnoj konvenciji u onoj mjeri u kojoj su predmet prikladne odredbe u Konvenciji za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda ili u protokolima koji je prate, smatrat će se da su sukladno s njihovim odredbama.

Dio IV.

Članak 24.

1 Komitet ministara Vijeća Europe pratit će kako članice provode ovu okvirnu konvenciju.

2 Članice koje nisu članice Vijeća Europe učestvovat će u mehanizmima njene provedbe pod uvjetima koji će se utvrditi.

Članak 25.

1 U roku od godinu dana od stupanja ove okvirne konvencije na snagu u odnosu na članice, ona će podnijeti Generalnom tajniku Vijeća Europe punu informaciju o zakonodavnim i drugim mjerama poduzetim s ciljem provedbe načela utvrđenih u ovoj okvirnoj konvenciji.

2 Poslije toga, svaka članica dostavljat će Generalnom tajniku periodično i kad god Komitet ministara to zatraži, dalje informacije od značaja za provedbu ove okvirne konvencije.

3 Generalni tajnik će dostaviti Komitetu ministara informacije podnesene pod odredbama ovog člana.

Članak 26.

1 Prilikom ocjene adekvatnosti mjera poduzetih od strane članica radi ostvarenja načela utvrđenih u ovoj okvirnoj konvenciji, Komitetu ministara pomagat će

Savjetodavni komitet, čiji će članovi biti priznati eksperti u oblasti zaštite nacionalnih manjina.

1 Sastav Savjetodavnog komiteta i njegov poslovnik utvrdit će Komitet ministara u roku od godinu dana od stupanja na snagu ove okvirne konvencije.

Dio V.

Članak 27.

Ova okvirna konvencija otvorena je za potpisivanje za sve države članice Vijeća Europe. Do dana kada Konvencija stupa na snagu, otvorena je za potpisivanje i svim drugim državama koje pozove Komitet ministara. Ona podliježe ratifikaciji, prihvatanju ili potvrđivanju. Instrumenti o ratifikaciji, prihvatanju ili potvrđivanju deponuju se kod Generalnog tajnika Vijeća Europe.

Članak 28.

1 Ova okvirna konvencija stupa na snagu prvog dana u mjesecu po isteku od tri mjeseca od dana kada dvanaest država članica Vijeća Europe izraze suglasnost da se obvezuju konvencijom shodno odredbama člana 27.

2 U pogledu države članice koja naknadno izrazi spremnost da se njome obaveže, Okvirna konvencija stupa na snagu prvog dana u mjesecu poslije isteka razdoblja od tri mjeseca od dana deponovanja instrumenata o ratifikaciji, prihvatanju ili potvrđivanju.

Članak 29.

1 Poslije stupanja na snagu ove okvirne konvencije i poslije savjetovanja država članica, Komitet ministara Vijeća Europe može da pozove na pristupanje Konvenciji, većinskom odlukom shodno članu 20. d. Statuta Europe svaku državu nečlanicu Vijeća Europe, koja iako pozvana da potpiše, shodno odredbama člana 27, još to nije učinila i svaku drugu državu nečlanicu.

2 U odnosu na svaku državu koja pristupi, Okvirna konvencija stupa na snagu prvog dana u mjesecu koji nastupi po isteku razdoblja od tri mjeseca od dana deponovanja instrumenata o pristupanju kod Generalnog tajnika Vijeća Europe.

Članak 30.

1 Svaka država može u vrijeme potpisivanja ili prilikom deponovanja instrumenta o ratifikaciji, prihvatanju, potvrđivanju ili pristupanju, da odredi teritoriju ili teritorije za čije je međunarodne odnose zadužena na koje se primjenjuje ova okvirna konvencija.

2 Svaka država može u bilo koje drugo vrijeme, izjavom upućenom Generalnom tajniku Vijeća Europe proširiti primjenu ove okvirne konvencije na neku drugu teritoriju navedenu u izjavi. U odnosu na tu teritoriju Okvirna konvencija stupit će na snagu prvog dana u mjesecu poslije isteka razdoblja od tri mjeseca od dana prijama te izjave od strane Generalnog tajnika.

3 Svaka izjava data o prethodnom stavku može se, u odnosu na teritoriju utvrđenu u izjavi, povući notifikacijom Generalnom tajniku. Povlačenje stupa na snagu prvog dana u mjesecu poslije isteka razdoblja od tri mjeseca od dana prijama te notifikacije od strane Generalnog tajnika.

Članak 31.

1 Svaka članica može da otkáže ovu okvirnu konvenciju u svako doba putem notifikacije Generalnom tajniku Vijeća Europe.

2 To otkazivanje stupa na snagu prvog dana u mjesecu koji nastupi po isteku razdoblja od šest mjeseci od dana prijama notifikacije od strane Generalnog tajnika.

Članak 32.

Generalni tajnik Vijeća Europe obavijestit će države članice Vijeća, druge zemlje potpisnice, i svaku državu koja je pristupila ovoj okvirnoj konvenciji, o:

- a svakom potpisu;

- b deponiranju sudbenog instrumenta o ratifikaciji, prihvatanju, potvrđivanju ili pristupanju;

- c svakom datumu stupanja ove okvirne konvencije na snagu shodno člancima 28, 29. i 30;

- d svakom drugom aktu, obavještenju ili podnesku u svezi sa ovom okvirnom konvencijom.

Potvrđujući prednje, dolje potpisani, valjano za to opunomoćeni, potpisali su ovu okvirnu konvenciju.

Sačinjeno u Strazburu, ovog 1. dana veljače 1995. godine, na engleskom i francuskom, s tim što su oba teksta autentična u jednom primjerku koji se deponuje u arhivama Vijeća Europe. Generalni tajnik Vijeća Europe dostavit će ovjerene kopije svakoj državi članici Vijeća Europe i svakoj državi pozvanoj da potpiše ovu okvirnu konvenciju ili da joj pristupi.